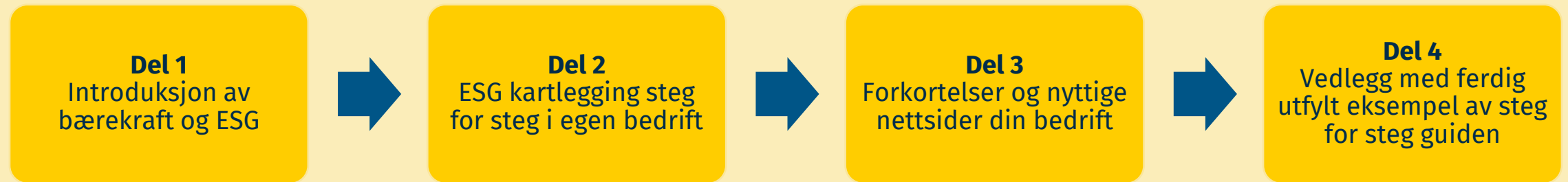

HELT GRØNN?

Startguide for bærekraftig tilpasning i din bedrift

Innhold

Del 1: Introduksjon

I denne delen av veilederen finner du:

Hva er bærekraft?

Hva er ESG?

Hvorfor er banken opptatt av ESG i din bedrift?

Hvorfor bør du drive med ESG?

Hva er bærekraft?

Samfunnets søkelys på bærekraft og det grønne skiftet er i vinden som aldri før og vi hører begrepet bærekraft oftere og oftere. Men hva betyr det egentlig? Og hva vil dette konkret ha å si for din bedrift fremover?

En definisjon av bærekraftig utvikling er: *«En utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov».*

Bærekraftig utvikling handler om å jobbe med tre overordnede områder:

1. *klima og miljø*
2. *økonomi*
3. *sosiale forhold*

Hva er ESG?

- Når næringslivet omtaler og jobber med bærekraft brukes ofte forkortelsen ESG.
- ESG er en engelsk forkortelse som står for Environmental (E), Social (S) og Governance (G), eller oversatt til norsk; «miljø», «sosiale forhold» og «selskapsstyring».
- ESG handler om hvordan selskaper kan bidra til bærekraftig utvikling.
- ESG er viktig for å skape tryggere økonomiske rammer for bedriften.
- Da ESG er et enormt felt, sier det seg selv at ikke alle bedrifter kan jobbe med alt.

Så... hva er det viktig at akkurat din bedrift har fokus på fremover? Det skal dere se nærmere på i denne guiden.

Vi i Sparebanken Øst ønsker å bidra til en positiv bærekraftutvikling sammen med din bedrift

Ved å sammen kartlegge risikoer og muligheter kan vi bidra med å gi råd som er lønnsomme, både for din bedrift og for oss

Hvorfor er banken opptatt av ESG i din bedrift?

Vi vil forstå risikoer og muligheter som ligger i omstillingen til et lavutslippssamfunn for din bedrift

Vi vurderer og rapporterer på ESG-risikoen til kundene våre

Hvorfor bør du drive med ESG?

Del 2: ESG-kartlegging steg for steg

I denne delen av veilederen finner du:

Oversikt over ESG kartlegging steg for steg

Steg 1-6 i kartleggingen

ESG-kartlegging steg for steg

Nå vet du allerede litt mer om bærekraft og ESG. I denne delen av *Helt Grønn?* får du en steg for steg-guide til hvordan du konkret kan vurdere din bedrifts ESG påvirkning, sette deg mål, tiltak og lage en handlingsplan.

Steg 1: FNs bærekraftsmål

Gjør følgende:

Se på oversikten over [FN sine bærekraftsmål](#) og ha en idémyldring på hvilke som kan være relevante for deres bedrift. Noter ned de 3-5 mest relevante målene for dere og skriv en kort begrunnelse om hvorfor disse ble valgt.

FNs bærekraftsmål kan ved første øyekast virke voldsomme og det ikke er mulig for hverken enkeltmennesker og bedrifter å gjør noe med alt. Husk at en holdning om at: «Ingen kan gjøre alt, men alle kan gjøre litt» er mer enn god nok i dette arbeidet.

Steg 2: Kartlegging av egen bedrift

Det er viktig for alle bedrifter uansett størrelse å gjennomføre en kartlegging av sin virksomhet for å identifisere status og eventuelle områder hvor man kan forbedre seg på innen ESG. Dette kan blant annet inkludere å vurdere miljøpåvirkningen av sine aktiviteter, arbeidsforhold og sosiale påvirkningsfaktorer.

Gjør følgende: noter ned deres svar og/eller tanker til hvert av spørsmålene under:

Hva er deres kjernevirksomhet?

Hvem er kundene, de ansatte og leverandørene?

Hvordan påvirker din bedrift disse forholdene: klima og miljø, økonomiske og sosiale forhold

Hvordan kan din bedrift bli påvirket av klimaforandringer (flom, ekstremvær osv.) og har dere planlagt for dette?

Energimerking på eget bygg?*

Hvordan lages/fremstilles produktene?

Hva skjer med produktene når de ikke kan brukes lenger?

*se egen slide s.18

Steg 3: Analyser din ESG påvirkning

Gjør følgende:

1. Ha svarene dine fra steg 2 foran deg.
2. Lag tre bokser som vist i eksempelet under.
3. Her kan du liste opp aktiviteten dere gjør der hvor du mener den hører hjemme.
4. Deretter skriver du positiv eller negativ i parentes bak.

I denne analysen skal du finne ut hvor din bedrift har mest positiv og negativ innvirkning på miljø og klima, sosiale forhold og forretningsstyring.

Miljø og klima (E)

- Utslipp fra produksjon (negativ)
- Avfall (negativ)
- Energieffektivisering (positiv)
- Manglende beredskapsplan ved ekstremvær (negativ)

Sosiale tiltak (S)

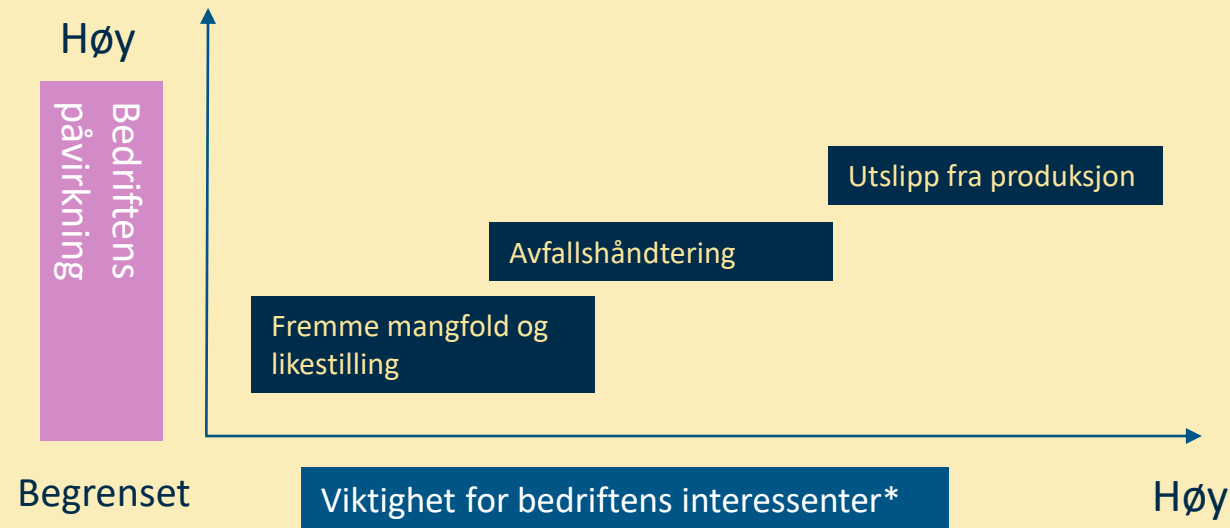
- Økonomiske bidrag til arrangementer/enkeltpersoner i lokalsamfunnet (positiv)
- Fremme mangfold og likestilling i ansettelsesprosesser (positiv)

Forretningsstyring (G)

- Tiltak for å sikre personvernet til kundene (positiv)
- Manglende oversikt over leverandørpåvirkning (negativ)

Steg 4: Prioritering av tiltak

Nå som dere har oversikt over hvilke områder hvor dere har en ESG påvirkning, er det viktig å prioritere tiltakene for å jobbe så målrettet som mulig. Dette kalles en vesentlighetsanalyse. Her prioriterer man ut fra to dimensjoner; bedriftens påvirkning og hvor viktig denne påvirkningen er for deres interessenter. Her prioriterer dere tiltakene ved å plassere de på skalaen fra lav til høy.

Gjør følgende:

1. Samle svarene dine fra steg 3 i en liste, herunder f.eks. avfallshåndtering, utslipp fra produksjon, bidrag til veldedige formål osv.
2. Tegn opp en vesentlighetssmatrise basert på malen under.
3. Fyll ut denne sammen med dine ansatte.
4. De tiltakene som plasseres øverst til høyre er de dere behøver å ha mest fokus på fremover og som tas med videre i neste steg.

* Interessenter=kunder, grupper, organisasjoner, leverandører osv. som påvirker eller blir påvirket av bedriftens arbeid

Steg 5: Handlingsplan

En handlingsplan vil hjelpe dere til å konkretisere tiltak og ansvarliggjøre noen personer i bedriften, slik at dere er sikre på at dere får gjennomført det dere har identifisert som viktigst i sted 4. Dersom dere for eksempel har kommet frem til at «utslipp fra produksjon» er viktigst å ta tak i, må dere nå bryte ned dette område til konkrete tiltak som bør gjøres for å få ned utslippene.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvarlig for oppfølging	Frist

Gjør følgende:

Lag en konkret handlingsplan basert på malen under med oppfølgingspunkter.

Handlingsplanen bør inneholde: navn og beskrivelse av tiltak, en ansvarlig person for oppfølging av tiltaket og konkrete datoer.

Handlingsplanen bør brukes som et levende dokument som gjennomgås og oppdateres jevnlig.

Steg 6: Kommuniser ditt bærekraftarbeid

Bedriftskunder bør kommunisere om sine bærekraftige praksiser og initiativer til kunder, leverandører og andre interessenter.

Dette kan blant annet hjelpe til med å øke bevisstheten om bærekraft og inspirere andre til å følge etter.

Gjør følgende:

Legg ut informasjon om hvordan dere jobber med bærekraft på deres nettsider og i andre kanaler hvor kunder, leverandører og interessenter følger med.

Husk at dere ikke må være i mål med tiltakene for å kunne kommunisere de.

Det er viktig å være åpen og transparent på at det kan være komplekse tiltak, men at det tas tak i.

Del 3: Forkortelser og nyttige nettsider

I denne delen av veilederen finner du:

Viktige forkortelser og begreper innen bærekraft

Nyttige nettsider for deg og din virksomhet

Nettsider for deg som vil lære mer om ESG

Viktige forkortelser og begreper innen bærekraft

Forkortelse	Forklaring
ESG	ESG står for: E = Environmental (klima- og miljømessigeforhold), S= Social (sosiale forhold), G= Governance (selskapsstyring) og representerer en bedrifts tilnærming til bærekraft. ESG er ikke-finansielle hensyn i bedriften som blant annet interessenter og investorer bruker for å vurdere bedrifter.
EU Taksonomien	En klassifisering av bærekraftige aktiviteter. For at en aktivitet skal kunne kalles bærekraftig må den (1) bidra vesentlig til minst ett av seks miljømål: begrensning av klimaendringer, klimatilpasning, bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og havressurser, omstilling til en sirkulærøkonomi, forebygging og bekjempelse av forurensing og beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer, (2) Ikke vil være til skade for noen av de andre miljømålene og (3) Oppfylle minimumsvilkår for sosiale rettigheter.
Åpenhetsloven	Ny lov som trådte i kraft i 2022. Målet er å sikre anstendige arbeidsforhold i hele bedriftens verdikjede. Loven pålegger større bedrifter en informasjonsplikt og plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger.
FNs bærekraftsmål	Verdens felles plan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. Består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning.
Grønnvasking	Villedende markedsføring av et produkt eller bedrift som fremstilles som bedre enn den er med henhold til reellpåvirkning på klima og miljø eller mennesker.
Energimerking av bygg	Energimerking av bygg gir en skala fra A-F basert på beregnet levert energi.

Energimerking av bygg

Hva er energimerking av bygg?

En energimerking angir en bokstav på en skala A-G av bygningen basert på beregnet levert energi, hvorav A er beste mulige karakter. Energimerking viser også en oppvarmingskarakter fra 1-5, hvorav 1 er best. Oppvarmingskarakteren omhandler andel elektrisk strøm og fossil oppvarming. Med energimerking får man også en tiltaksliste med hvordan man kan gjøre bygget mer energieffektivt.

Hvorfor energimerke bygget ditt?

Energimerking er et konkret miljøtiltak som øker bevisstheten om byggets energibruk. Det er et tiltak som gir mulighet for å se på videre tiltak for å bruke mindre energi og spare kostnader, og er dermed neste steg i å muliggjøre en bedre energimerking.

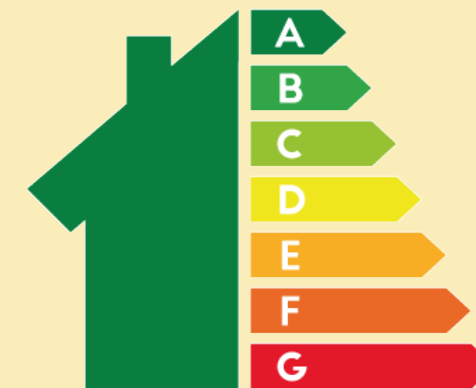
Energimerking er obligatorisk for:

Nybygg

Alle som skal selge eller leie ut boliger eller yrkesbygg

Yrkesbygg over 1000 kvadratmeter skal alltid ha gyldig energiattest

Byggeier har ansvar for at bygningen oppfyller kravene i Energimerkeforskriften

Enova støtteordninger for bedrift

Visste du at du kan få støtte til ulike energieffektiviseringstiltak i din bedrift?

Du kan blant annet få støtte til:

Energikartlegging i yrkesbygg

Forbedring av energitilstand i yrkesbygg

Klimavennlig materialbruk

Fjernvarme

Gå inn på [Enovas nettside](#) for å finne mer informasjon.

Nyttige nettsider for deg og din virksomhet:

NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat):

Sjekk om ditt bygg/eiendom ligger i et område med klimarisiko i NVEs faresonekart: [klikk her](#)

Kanskje dere vurderer miljøfyrtårnsertifisering? [Klikk her](#)

Lurer du på noe vedr. energimerking av næringsbygg? [Klikk her](#)

Mer om kartlegging av klimarisiko? [Klikk her](#)

Vil du vite mer om ESG? Prøv følgende nettsider:

[Les mer om EUS taksonomi her hos Innovasjon Norge.](#)

[Les mer om hva ESG er her på PWC sine nettsider.](#)

[Les mer om ESG-rapportering for små og mellomstore bedrifter her.](#)

[Les mer om Grønnvasking her.](#)

[Les lovteksten til Åpenhetsloven her.](#)

DEL 4: Vedlegg: Eksempel på steg for steg kartlegging i en bedrift

I denne delen av veilederen finner du:

Et ferdig utfylt eksempel i bruk av steg for steg guiden for bedriften
«Transporteksempel AS»

Steg for steg-guide eksempel

Synes du det er vanskelig å komme i gang med ESG-kartleggingen? Her får du et eksempel på en ferdig utfylt ESG kartlegging steg for steg i bedriften “Transporteksempel AS”.

Bakgrunnsinformasjon om bedriften:

Transporteksempel AS driver et flyttefirma i Drammen og Nedre Eiker. Bedriften har 5 ansatte og 4varebiler, samt et lite, leid kontorlokale i Drammen sentrum. Bedriften har gjennomført sin første ESG-kartlegging ved hjelp av Sparebanken Øst sin steg for steg-guide. På de neste sidene får du se resultatet av kartleggingen.

Steg 1: FNs bærekraftsmål

Transporteksempel AS har etter en idemyldringsprosess valgt seg ut følgende bærekraftsmål med følgende begrunnelse:

Mål 8: Ønsker å skape arbeidsplasser med god kvalitet og sikre et trygt og godt arbeidsmiljø

Mål 11: Ønsker å bidra til å redusere negativ påvirkning på miljøet i lokalsamfunnet og støtte inkludering, god ressursbruk og tilpasning til klimaendringer

Mål 13: Ønsker å bidra til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvenser av klimaendringer

Steg 2: Kartlegging av egen bedrift

1. Flytting av varer fra A til B
2. Kundene er i hovedsak privatpersoner og små bedrifter som skal flytte. De ansatte er lokale Drammensere mellom 20-60 år. Leverandørene våre driver med kontorrekvisita, arbeidstøy og bensin.
3. Klima og miljø: Bensinutslipp fra biler. Energiutslipp kontorlokaler. Økonomi: Privatkunder og bedrifters økonomi mht flyttekostnad. Skatt til kommunen. Sosiale forhold: Hvordan vi behandler våre ansatte og kundene.
4. Leveranser og priser av bensin, flom hos kunden som skulle flytte, arbeidsforhold ved ekstremvær (tung fysisk jobb).
5. Ingen egne produkter vi produserer.
6. Ikke relevant, ref. svaret over.

Hva er deres kjernevirksomhet?
Hvem er kundene, de ansatte og leverandørene?
Hvordan påvirker din bedrift disse forholdene: klima og miljø, økonomiske og sosiale
Hvordan kan din bedrift bli påvirket av klimaforandringer (flom, ekstremvær osv.) og har dere planlagt for dette?
Energimerking på eget bygg?
Hvordan lages/fremstilles produktene?
Hva skjer med produktene når de ikke kan brukes lenger?

Steg 3: Analyser din ESG påvirkning

I dette steget har Transporteksempel AS plassert noen av punktene fra steg 2, i tillegg til flere tiltak de kom på i de tre boksene under utfra hvor de passer, og skrevet en (P) eller (N) basert på påvirkning.

Miljø og klima (E)

- Utslipp fra bensin (N)
- Energieffektivisering i kontorlokalet ved å bytte vinduer (P)
- Kildesortering på kontoret (P)

Sosiale tiltak (S)

- Økonomiske bidrag til arrangement i Drammen i regi av Kirkens Bymisjon(P)
- Jobber med å fremmer mangfold og likestilling i ansettelsesprosesser (P)

Forretningsstyring (G)

- Manglende oversikt over leverandørkjeden (N)
- Ikke tenkt gjennom påvirkning på bedrift fra klimaforandringer (N)

Steg 4: Prioritering av tiltak

Transporteksempel AS brukte listen sin fra steg 4, plukket ut relevante punkter og fylte ut vesentlighetsmatrisen på følgende måte:

Steg 5: Handlingsplan

Transporteksempel AS har kommet frem til at (1) utslipp fra varebilene og at (2) å se nærmere på hvordan bedriften kan bli påvirket av klimaendringene er viktigst å ta tak i basert på vesentlighetsmatrisen i steg 4, og har forsøkt å bryte ned dette til konkrete tiltak.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvarlig for oppfølging	Frist
Undersøke priser el-varebiler	Se på alternativer til dagens bensinvarebiler	Jonas	1.9.23
Kartlegge utslipp og priser fra varebiler p.t.	Beregne utslipp og priser for å se på besparelser	Are	1.8.23
Kartlegge klimarisiko for egen bedrift og kunder ved ekstremvær	Analyse i ledergruppa	Jonathan	1.7.23

Steg 6: Kommuniser ditt bærekraftarbeid

Gjør følgende:

Transporteksempel AS legger nå til en underside på nettsiden hvor de forteller åpent om sine utvalgte bærekraftmål, hvordan de kan påvirke og hva de planlegger å fokusere på fremover.

Hva kan Sparebanken Øst hjelpe dere med?

Banken ønsker å være en sparringspartner i ditt arbeid med ESG i bedriften. Dersom du lurert på noe, ta kontakt med din rådgiver. Vi er åpne på at vi kanskje ikke har alle svarene, men vi kan kanskje peke deg i riktig retning.

Sammen kan vi lykkes med det viktige bærekraftarbeidet.

Lykke til!